

17. listopada 2013.

POSTUPCI U VEZI S LIKVIDNOSNOM PODRŠKOM U NUŽDI

(postupci u osnovi uloge Upravnog vijeća temeljem člana 14.4. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke u vezi s pružanjem likvidnosne podrške u nuždi pojedinačnim kreditnim institucijama)

Kreditne institucije europodručja mogu od središnje banke dobiti kredite ne samo putem operacija monetarne politike nego, iznimno, i putem likvidnosne podrške u nuždi.

Likvidnosna podrška u nuždi znači da nacionalna središnja banka Eurosustava osigurava

- (a) centralnobankarski novac i/ili
- (b) bilo kakvu drugu vrstu podrške koja može dovesti do povećanja centralnobankarske likvidnosti solventnoj financijskoj instituciji, ili skupini solventnih financijskih institucija, suočenoj s privremenim poteškoćama s likvidnošću, pri čemu ta operacija nije dio jedinstvene monetarne politike. Odgovornost za pružanje likvidnosne podrške u nuždi snosi nadležna nacionalna središnja banka. To znači da dotična nacionalna središnja banka snosi troškove i preuzima rizike povezane s likvidnosnom podrškom u nuždi.

Međutim, temeljem članka 14.4. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (Statut ESSB-a) Upravno vijeće ESB-a dužno je ograničiti operacije likvidnosne podrške u nuždi ako smatra da su te operacije u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava. Takve odluke donosi Upravno vijeće dvotrećinskom većinom danih glasova. Da bi Upravno vijeće moglo na odgovarajući način ocijeniti jesu li takve operacije u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava, mora o njima biti pravodobno obaviješteno. U te svrhe uveden je 1999. jedan postupak, koji se otad redovno preispituje. Osnovne značajke trenutačnog postupka ukratko su navedene u nastavku.

U pravilu, nacionalne središnje banke obavještavaju ESB o pojedinostima u vezi sa svakom operacijom likvidnosne podrške u nuždi najkasnije dva radna dana poslije izvršenja operacije. Ta obavijest mora sadržavati barem sljedeće elemente:

1. drugu ugovornu stranu, kojoj je pružena likvidnosna podrška u nuždi, ili će joj takva podrška biti pružena;
2. datum valute i dospijeca likvidnosne podrške u nuždi koja je pružena, ili će biti pružena;
3. obujam likvidnosne podrške u nuždi koja je pružena, ili će biti pružena;
4. valutu u kojoj je pružena, ili će biti pružena, likvidnosna podrška u nuždi;

5. kolateral/jamstva na temelju kojih je pružena, ili će biti pružena, likvidnosna podrška u nuždi, uključujući vrednovanje pruženog kolaterala, kao i eventualne primjenjive korektivne faktore, te, po potrebi, pojedinosti o danom jamstvu;
6. kamatnu stopu koju druga ugovorna strana plaća za likvidnosnu podršku u nuždi koja je pružena, koja će biti pružena;
7. konkretne razloge iz kojih je likvidnosna podrška u nuždi pružena, ili će biti pružena (npr. poziv na uplatu nadoknade, odljevi depozita itd.);
8. ocjenu tijela za bonitetni nadzor u vezi sa likvidnošću i solventnošću institucije koja prima likvidnosnu podršku u nuždi, u kratkoročnom i srednjoročnom razdoblju, uključujući kriterije na temelju kojih je solventnost pozitivno ocijenjena;
9. gdje je to bitno, ocjenu prekograničnih dimenzija i/ili mogućih sistemskih implikacija situacije zbog koje je pružanje likvidnosne podrške potrebno, ili je bilo potrebno.

Osim toga, ako se to smatra potrebnim u vezi s konkretnim slučajevima, Upravno vijeće može odlučiti zatražiti dodatne informacije od odgovarajuće nacionalne središnje banke, proširiti obveze obavještanja/izvještanja i/ili ih pooštriti.

U slučaju da ukupni obujam predviđenih operacija pružanja likvidnosne podrške u nuždi određenoj financijskoj instituciji ili skupini financijskih institucija (na konsolidiranoj osnovi i uključujući njezine inozemne podružnice) prelazi prag od 500 milijuna EUR, uključene središnje banke moraju o tome obavijestiti ESB što je prije moguće prije pružanja predviđene podrške.

Ako se očekuje da će ukupni obujam predviđenih operacija pružanja likvidnosne podrške u nuždi prijeći prag od 2 milijarde EUR, Upravno će vijeće razmotriti postoji li rizik da bi dotična likvidnosna podrška u nuždi mogla biti u suprotnosti s ciljevima i zadaćama Eurosustava. Na zahtjev nadležne nacionalne središnje banke Upravno vijeće potom može odlučiti postaviti prag i ne protiviti se predviđenim operacijama likvidnosne podrške u nuždi koje ne prelaze taj prag i koje će biti izvršene u unaprijed određenom kratkom vremenskom razdoblju.

Nacionalna središnja banka također može od Upravnog vijeća zatražiti da se ne protivi određenom pragu za predviđene operacije likvidnosne podrške u nuždi za nekoliko banaka istovremeno. U tom slučaju nacionalna središnja banka dostavlja informacije navedene u nastavku najmanje dva radna dana prije sastanka Upravnog vijeća na kojem će se razmatrati taj zahtjev:

- sve raspoložive *ex ante* informacije, za svaku banku zasebno, u vezi s elementima navedenim gore pod točkama 1 do 9 i
- projekciju – u načelu, za razdoblje do sljedećeg redovnog sastanka Upravnog odbora – manjka u financiranju za svaku pojedinačnu banku kojoj će biti pružena likvidnosna podrška u nuždi u dva scenarija: očekivanom scenariju i stresnom scenariju.

Potrebno je svakodnevno dostavljati *ex post* informacije o svim značajkama koje se navode gore pod točkama 1 do 9, u mjeri u kojoj već nisu dostavljene *ex ante*.

Ovim postupcima želi se na odgovarajući način osigurati izvršavanje uloge Upravnog vijeća na temelju članka 14.4. Statuta ESSB-a u vezi s pružanjem likvidnosne podrške u nuždi pojedinačnim kreditnim institucijama. Oni su obvezujući za sve nacionalne središnje banke i njihova adekvatnost preispituje se u redovnim vremenskim razmacima.